

АС
СВ

РОМИТЕ В БЪЛГАРИЯ: предизвикателства, оачквания, хоризонти

Доц., д-р **Лилия Димова**
АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНИ АНАЛИЗИ (АСА)
ПРОЕКТ НА ФОНДАЦИЯ "ПАРТНЬОРИ - БЪЛГАРИЯ",
ФИНАНСИРАН ОТ АМЕРИКАНСКАТА АГЕНЦИЯ ЗА
МЕЖДУНАРОДНО РАЗВИТИЕ

<http://asa-bg.netfirms.com>

АС
СВ

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ПОДХОДИ :

Да разкрие социално-икономическото състояние на ромската общност в България и на съществуващите мерки в областта на заетостта и социалната сфера, насочени към тази общност.

Да анализира проблемите, очакванията и предпочитанията на ромите за достъп до заетост и социално подпомагане.

Да открие приоритетните насоки за подобряване достъпа на ромите до заетост и социално подпомагане.

- Фокус групи
- Дълбочинни интервюта
- Живни истории
- Case-study

Изсл. подходи

Национални представителни изследвания за цялото общество и за ромите
Вторични анализи

<http://asa-bg.netfirms.com>

АС
СВ

Паспорт на изследването

- Национални представителни изследвания
 - Общ брой изследвани лица - 1 888
 - Представителна извадка за ромската общност - 871
 - Общ брой изследвани гнезда - 176
 - Стохастична грешка на извадката - ± 2,5%
 - Метод на регистрация - пряко индивидуално интервю по местоживееене
 - Работа на терена – май-юли 2003г.
- Качествени изследвания - 37 дълбочинни интервюта, 5 фокус-групи, 13 индивидуални и на домакинствата живни истории
- Case-study
- Вторични анализи
- Контент-анализи

<http://asa-bg.netfirms.com>

АС
СВ

АКЦЕНТИ НА ПРЕЗЕНТАЦИЯТА:

- Има ли етническа нетолерантност у нас?
- Бедността - национален проблем № 1
- Ромите на трудовия пазар
- Частният бизнес като алтернатива
- Ромите и социалното подпомагане

<http://asa-bg.netfirms.com>

АС
СВ

Има ли етническа нетолерантност у нас?

- Ромите са най-силно маргинализираната и поляризираната група в обществото, в която почти няма средни слоеве. Преобладават бедните, ниско образованите, безработните, разчитащите на социални помощи. Две трети от ромите живеят в села и в малки градове. Всеки трети е мюсюлманин, християните са 48%. Три четвърти живеят в домакинства с деца.
- Една трета от българските граждани могат да се определят като етнически нетолерантни. "Анти-ромски комплекс" споделят 37%. Ромите са сравнително по-отворени към "другите" - 87% нямат претенции към съседи или колеги, 77% искат децата им да учат в мултиетническа среда.
- Всеки втори от ромите би подкрепил създаването на специални помирителни комисии, които да решават трудови, икономически, социални и други спорове и конфликти.

<http://asa-bg.netfirms.com>

АС
СВ

Ромите за себе си

Ромите в България добре познават правата и задълженията си. **39,3 %**

Ромските организации вършат полезна дейност за подобряване положението на ромите. **19,4 %**

Ромите добре познават своите лидери и активисти. **10,3 %**

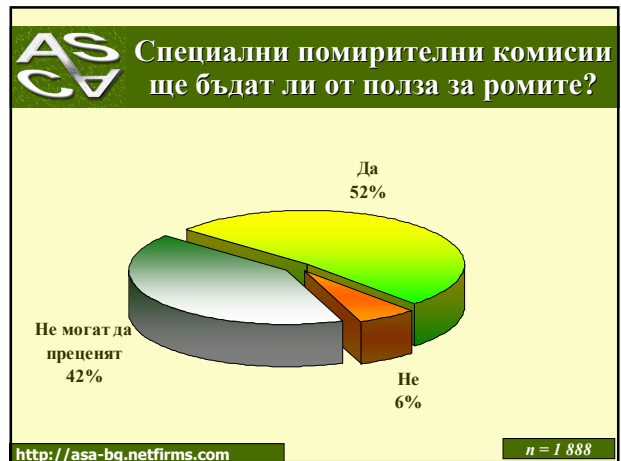
Трябва да има специални програми за заетост на ромите. **80,3 %**

<http://asa-bg.netfirms.com> n = 1 888

AS CV “Анти-ромски комплекс” ? (%)

	НЕ - РОМИ	РОМИ
За равенство пред законите на страната	95	94
За равни права и задължения	94	94
Повечето ромци са ошетени	22	88
Повечето ромци са добри работници	28	83
Ако им се даде възможност, повечето ромци ще подобрят живота си	39	87

<http://asa-bg.netfirms.com> n = 1 888

AS CV Бедността като национален проблем №1

- Бедността е най-сериозният проблем за домакинствата в страната, но ромската бедност е сравнително най-драматична и най-масова.
- Над две трети от ромците живеят в бедност и по трите приложени критерия за измерване - доходи, потребление, субективна оценка.
- Съществуващият “културен модел на бедността” в ромската общност крие сериозни рискове за формиране на следващи поколения бедни.

<http://asa-bg.netfirms.com>

Какво притежават ромските домакинства? (%)

• Жилище	88,1
• Цветен телевизор	46,6
• Хладилник	42,2
• Домашни животни	16,8
• Баня	14,1
• Телефон	9,1
• Земя за обработване	8,9
• Вътрешна тоалетна	7,9

http://asa-bq.netfirms.com

Основните източници на доходи за ромите (%)

• Семейни добавки за деца	41,5
• Пенсии	37,6
• Други социални помощи	35,1
• Работни заплати	34,7
• Други източници	22,6
• Помощи за безработни	16,9
• Домашно стопанство	7,4
• Издръжка от близки	6,4

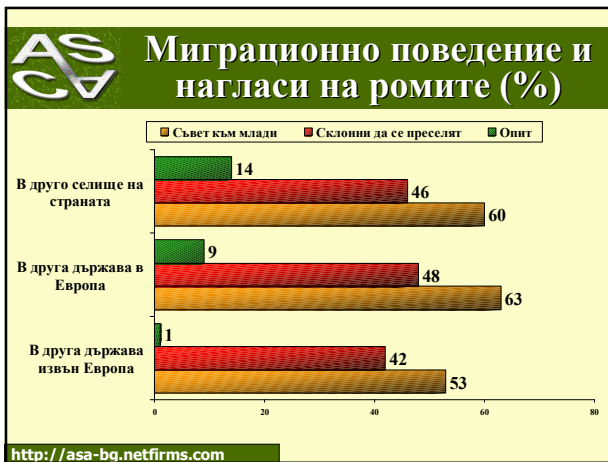
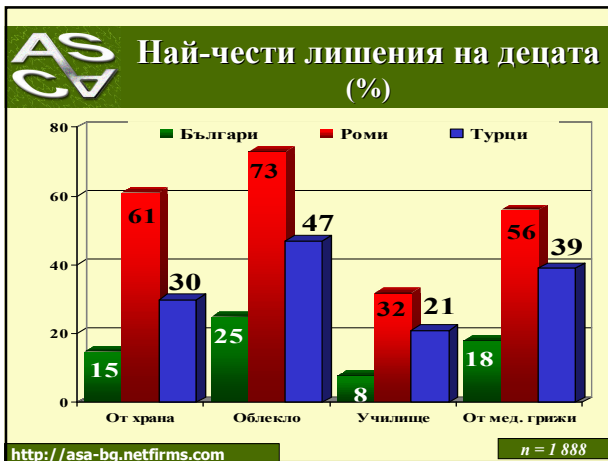
http://asa-bq.netfirms.com

Среден месечен доход на член от домакинствата през 2003г.

	Българи	Турци	Роми
Получавани доходи	115 лв.	69 лв.	46 лв.
Необходими доходи за достоен живот	344 лв.	256 лв.	200 лв.
Съотношение получавани / необходими доходи в %	33%	27%	23%

http://asa-bq.netfirms.com n = 1 888

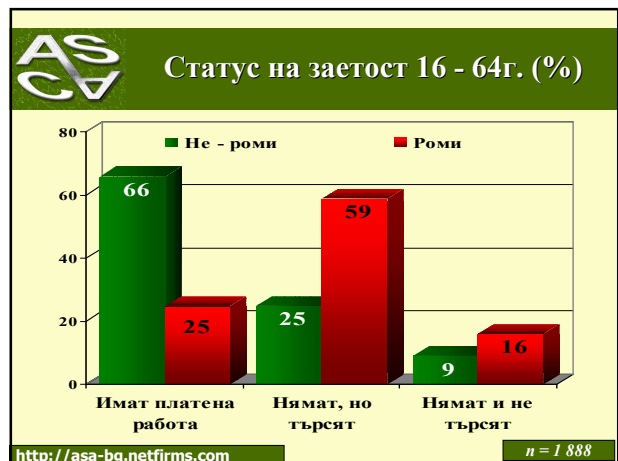

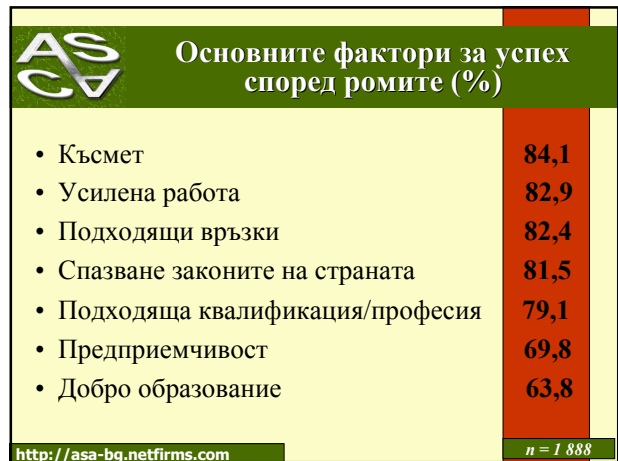

AS CV Ромите на трудовия пазар

- Над 80% от ромите са в трудоспособна възраст между 16 и 60г., но платена работа имат само 22% от тях. Причините са най-вече в ниското им образование и квалификация.
- От ромите в трудоспособна възраст:
 - близо две трети са до 40г.
 - безработните са 60%
 - неграмотните са 11,5%, а завършилите средно образование - 10%
 - три четвърти живеят в бедност
 - повече от две трети разчитат на пасивни източници на доходи
 - всеки четвърти е с мобилности нагласи - 16% биха напуснали страната
- Само в 18% от ромските домакинство няма безработни. Най-често работата се търси по неформален път. Съдействие от ромски НПО за информация и намиране на работа очакват 13% от ромите.
- Към предприемачество проявяват интерес 13%, но им липсва стартов капитал, който биха взели от държавни институции.
- На държавата за работни честа разчитат 60% от ромите, на себе си - 5%. За да бъдат конкурентноспособни на трудовия пазар, ромите се нуждаят най-вече от информация и квалификация.

http://asa-bg.netfirms.com

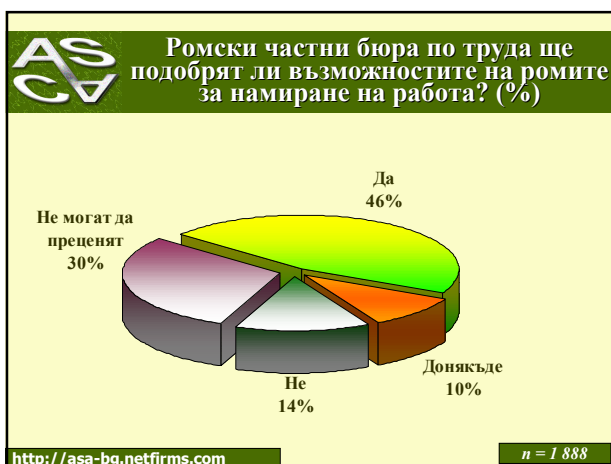
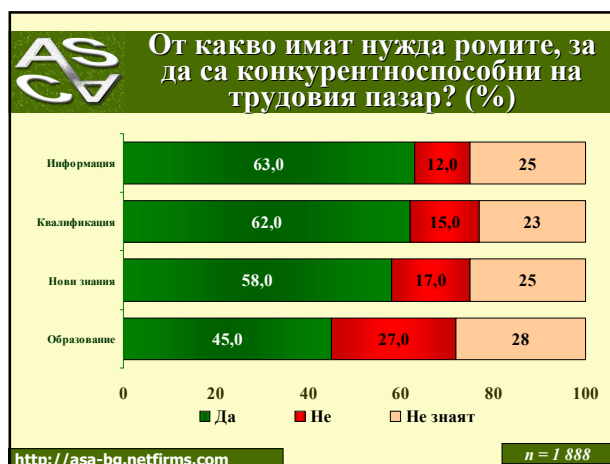
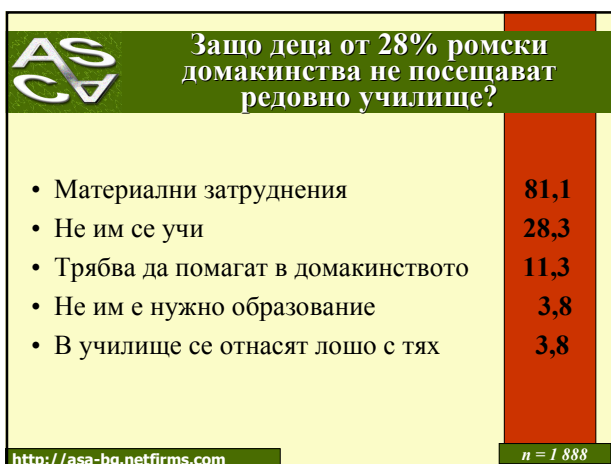

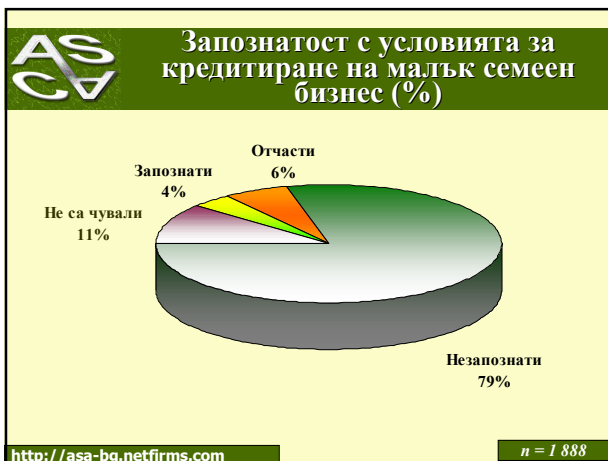
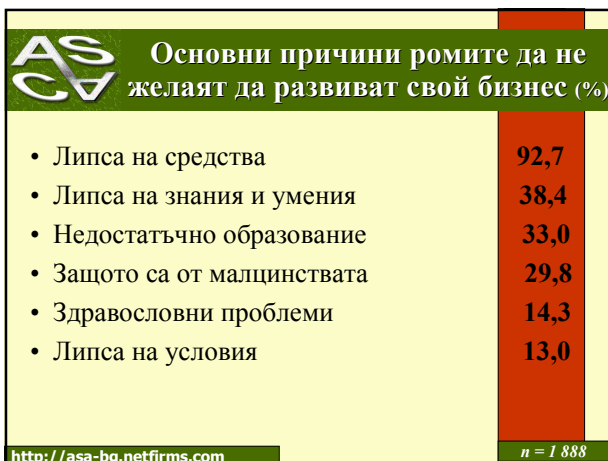
Посочени причини за затруднен достъп до пазара на труда (%)

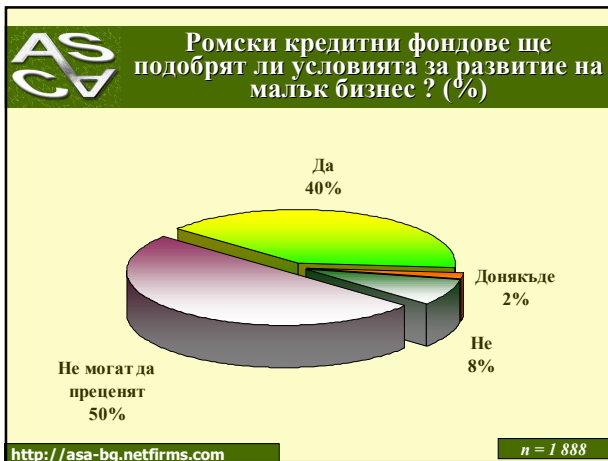
	Българи+	Турци	Роми
• Няма работни места	90	94	83
• Нямам подходящи връзки	69	73	56
• Нямам нужната квалификация/образование	23	57	57
• Не съм достатъчно млад/а	47	35	26
• Не съм жена/мъж	11	12	13
• Защото съм от малцинствата	6	45	73
• Инвалид съм	1	-	2

http://asa-bg.netfirms.com n = 1 888

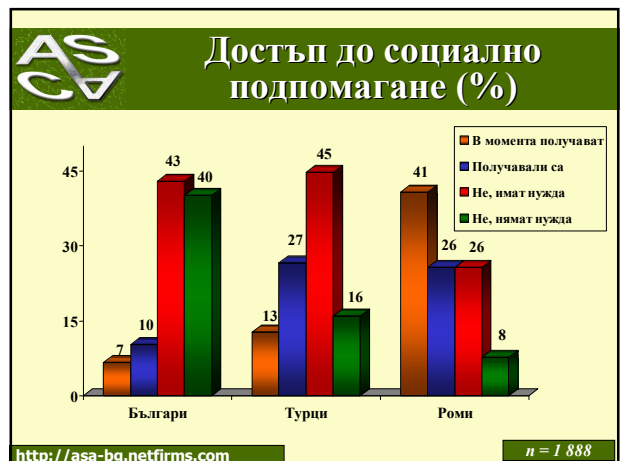

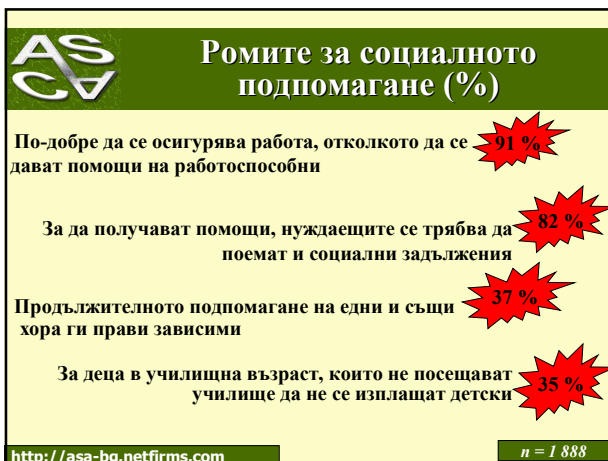

Ромите и социалното подпомагане

- Над 70% от ромите са настоящи и/или бивши клиенти на системата за социално подпомагане. Всяко трето от ромските домакинства изцяло разчита на социални помощи.
- Повечето от ромите са отчасти запознати с условията за получаване на социални помощи.
- Основен информационен канал за социалното подпомагане са социалните работници и ромите го предпочитат, 17% очакват съдействие от ромски НПО.

AS CV logo | <http://asa-bg.netfirms.com>

AS CV Основни изводи

1. Ромите продължават да бъдат най-силно маргинализираната, макар и нееднородна група в обществото - с най-ниско образование, с най-ниски доходи, с най-труден достъп до заетост, както и с най-масова носталгия към предишната социална сигурност.
2. Основен проблем при достъпа на ромите до заетост е ниското им образование, квалификация и трудов опит. Ромите се нуждаят от информация, квалификационни курсове и съдействие от държавни институции и ромски организации.
3. Социалното подпомагане на ромите без поемане на социални ангажменти от тяхна страна крие сериозни рискове от трайно затвърждаване и от възпроизвеждане в следващите поколения на културните модели на бедност и зависимост, както и от задълбочаване на анти-ромския комплекс.

<http://asa-bg.netfirms.com>

AS CV АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНИ АНАЛИЗИ (АСА)

АСА е организация от типа Think Tank, специализирана в осъществяването на изследвания, анализи, консултации и маркетинг в социалната сфера.

АСА е националният представител за България в International Social Survey Programme (ISSP), по която работят 41 страни от целия свят.

пл. Македония №91
София - 1040,
Тел/Факс: 986 1072
e-mail: asa@mail.orbitel.bg
<http://asa-bg.netfirms.com>